

Kiállítások a Jászok világtalálkozója alkalmából*

Hölgyeim és Uraim !
Szeretve tisztelt vendégkoszorú !

A mindig önmaga, családja és közössége gyarapításán, gyarapodásán munkálkodó jászok törzsökös leszármazottai gyűltek ma össze itt. Jelen vannak a diaszpóra, s a szülőföld képviselői egyaránt. Van, aki az óceán túlpártjáról, van, aki a Tarna mellékéről érkezett ide a Duna partjára. De mindannyian azért jöttünk, hogy e 21 otthonról kiszakadt jászatyánkfia művészete előtt tisztelgünk.

A rendezők; így a kiállító művészek, a Gellért Szálló és a Jászok Egyesülete nevében és megbízásából köszöntöm a megjelenteket. Értékeink számbavételére gyűltünk össze, kifejezni érdeklődésünket és szeretetünket a Jászföld szellemi gyermekei iránt. A kiállító képzőművészek nem a Jászságban élnek, 17-en Budapesten, hárman vidéken, egyikőjük külföldön talált otthonra. Korosztályuk három generációt fog át, több, mint fél évszázadnyi a legifjabb s a legidősebb kiállító születése közötti távolság. Néhány kivétellel a művészek a műsának csak kenyérkereső foglalkozásuk mellett áldozhattak és áldozhatnak. Művészi látásmódjuk sokféle: realisták, mint a fajtánk általában, de található körükben a konstruktívizmus és szürrealizmus híve, s felfedezhetők impresszionista jegyek is. Amiben egyek: a bölcsőt ringató táj szeretete. A festmények, grafikák, kerámiák itt, karnyújtásnyira körülöttünk, istenadta tehetségükről beszélnek. Műveik befogadása előtt ismerkedjünk meg velük személyesen is.

A művészek után tekintsünk műveikre. A táj, amit láthatunk, a Zagyva-Tarna köze, a jászok ősi szállásterülete. A gyúródeszka simaságú végtelenből csak a templom tornya emelkedik ki, s hátul a kéklő Mátra. Ez az érintetlen természet több művésznél a képek központi témája. Mások a jászok legendás állatszeretetét örökítik meg: a ló s az ökör mint a paraszti munka segítői, a földműves társai jelennek meg. Ahol az emberi kéz alkotta építmények sorát látjuk, azok is a tájba, az egykori, mára jórészt eltűnt Jászságba illeszkednek. A portrék népcsoportunk hiteles ismeretéről, a karakteres figurák erőteljes megragadásáról szólnak.

Ez a kiállítás a Jászságból elszármazottak tisztelgése a felnevelő szülőföld előtt. Főhajtás az ősi jász szabadság visszaszerzésének negyed évezredes évfordulóján. Holnap megkezdődik Jászberényben az az ünneppsorozat, mellyel a nagy tetre, őseink áldozatkészségére emlékezünk. Ma, az ünnep vigíliáján ez a kiállítás színpompás csokor a 750 éve Magyarországra jött, s mára visszavonhatatlanul magyarrá lett jászok tetteit megörökítő jelképes emlékmű talapzatán.

* Dobos László beszéde a budapesti Gellért Szállóban rendezett kiállítás megnyitóján (részlet)